

GOBIERNO DI ARUBA

Minister di Finansa,
Asuntonan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

Aan: het College Aruba financieel toezicht
t.a.v. dhr. Prof. dr. R.H.J.M. Gradus
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Uw kenmerk: Cft 201900081

Ons kenmerk: Min FEC-19/4573 27 juni 2019

Betreft: Bericht CAft inzake art. 11, lid 5, LAft

In uw schrijven van 20 juni jl. (kenmerk Cft 201900081) geeft u aan dat uw advies is gebaseerd op de huidige Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft) en het protocol van 22 november 2018 (het protocol). Alvorens mede namens de ministerraad inhoudelijk op dit schrijven te reageren, wil ik kort stil staan bij de recente ontwikkelingen rondom de LAft.

Geldend toetsingskader: LAft, Comptabiliteitsverordening 1989 en het protocol

Ten aanzien van uw stelling dat uw schrijven gebaseerd is op de huidige LAft, neem ik aan dat u bedoeld de LAft zoals deze luidt vóór de aanpassingen beoogd met het wetsvoorstel dat door de regering conform het protocol bij de Staten was ingediend en nadien door dat orgaan bij amendement werd gewijzigd. In het door de regering ingediende wetsvoorstel werden twee wijzigingen van de LAft voorgesteld, namelijk:

1. de vervanging van de begrotingsnormen, bedoeld in artikel 14, tweede lid, door de afgesproken normen in het protocol;
2. de aanpassing op verzoek van Nederland van artikel 4, eerste lid, onderdeel d, van de LAft, waardoor ook ex-politici lid van het College Aruba financieel toezicht (CAft) kunnen worden.

Ik acht het evenals u van belang dat ten aanzien van de taken en bevoegdheden van het CAft wordt uitgegaan van de LAft zoals die momenteel luidt. In verband hiermee wijs ik er nadrukkelijk op dat de LAft draait om de in artikel 14, tweede lid, van de LAft opgenomen begrotingsnormen die door Aruba in acht dienen te worden genomen bij de vaststelling en uitvoering van begrotingen. Die begrotingen en hun uitvoering worden door uw College beoordeeld aan de hand van de begrotingsnormen, waarna eventueel een vervolgtraject volgt die in het meest vergaande geval kan uitmonden in een aanwijzing van de Koninkrijksregering aan de ministerraad van Aruba.

De artikelen 11, 12 en 13 van de LAft bevatten met dit doel een procedure voor de advisering over ontwerpbegrotingen en de beoordeling van begrotingen door het CAft, terwijl de artikelen 16 en 17 procedures bevatten ten aanzien van de uitvoering van begrotingen en de verantwoording daarover, die deels terugrijpen op de artikelen 11 en 12. De toepassing van deze bepalingen is echter afhankelijk van het bestaan van formeel vastgestelde begrotingsnormen voor de desbetreffende jaren. Hiervan is momenteel geen sprake.

Minister di Finansa,
Asuntunan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

GOBIERNO DI ARUBA

In het protocol zijn begrotingsnormen voor de jaren 2019, 2020 en 2021 afgesproken. Vooruitlopend op de verwerking ervan in de LAft is bij de opstelling van de Landsbegroting 2019 uitgegaan van de voor 2019 afgesproken begrotingsnorm. In dat kader heeft de regering van Aruba de adviezen van het CAft ten aanzien van de Landsbegroting 2019 in overweging genomen. Het protocol levert op zichzelf echter geen juridische rechten en plichten op voor de landen ten aanzien van de beoordeling van de begrotingen van Aruba en de daarbij te volgen procedure, zeker niet indien de uitwerking ervan nog nader wettelijk geregeld dient te worden. Het laatste wordt overigens ook in het protocol onderkend.

Het ontbreken van een formeel, dat wil zeggen in de LAft vastgestelde begrotingsnorm voor 2019 en de daaropvolgende twee jaren, betekent dat er momenteel geen juridische grondslag bestaat voor een advies op basis van artikel 11, vierde lid, een bericht op basis van artikel 11, vijfde lid, of een advies op basis van artikel 17, achtste lid, in samenhang met artikel 11, vierde en vijfde lid, van de LAft. Dit betekent dat ook artikel 12 van de LAft, inhoudende escalatie naar de rijksministerraad, momenteel niet toegepast kan worden.

Verder acht ik het van belang om nogmaals te benadrukken dat de regering van Aruba voldaan heeft aan het protocol door aan de Staten een wetsontwerp in te dienen houdende aanpassing van de LAft op de bovenvermelde punten en door een Landsbegroting voor 2019 tot stand te brengen, die voldoet aan de voor 2019 afgesproken begrotingsnorm en waarbij het CAft is betrokken.

Zonder de hiervoor genoemde wijzigingen, zou uw College m.n. voor wat betreft toetsing van de normen onder artikel 14, lid 2 niet legitiem kunnen handelen. Zonder deze wijziging zijn er namelijk geen normen om getoetst te worden. Ten tijde van de behandeling van het hiervoor genoemde wijzigingsvoorstel hebben de Staten van Aruba besloten om in lijn met het advies van de Raad van Advies de zwaarwegende staatsrechtelijke gebreken op te heffen middels een wijziging van het ontwerp, te weten het verwijderen van art 11 en 12 van de LAft en aanpassingen in de LAft-tekst waarbij "regering van het Koninkrijk" vervangen wordt door "de Staten". De intentie van de Staten met dit wijzigingsvoorstel is niet om toezicht door CAft te doen beëindigen, maar om dit in lijn met het advies van de Raad van Advies te brengen. CAft zal haar taken blijven uitoefenen, met het verschil dat niet de regering van het Koninkrijk, maar de Staten als controleorgaan zal optreden.

Comptabiliteitsverordening 1989

In de punten 3 en 5 van uw brief geeft u aan dat in strijd met de comptabiliteitsverordening van Aruba (Comptabiliteitsverordening 1989-CV 1989) wordt gehandeld, zonder de desbetreffende bepaling(en) te noemen. Het niet naar genoegen van het CAft voldoende onderbouwen van de besparingsmaatregelen in het Beleidsplan Verlaging Personeelslasten (BVP) of het niet (tijdig) overleggen van een integraal belastingplan (waar het protocol niet over rept), vormen echter geen strijdigheid met de Comptabiliteitsverordening. De verplichting van het Land om te voldoen aan de personeelslastennorm vloeit voort uit het BVP zoals overeengekomen in het protocol.

Opvolging aanbevelingen

Bijzonder aan uw oordeel over de opvolging van uw aanbevelingen, ondanks alle aangeleverde informatie en mondelinge onderbouwing, is de tegenstrijdigheid ervan. Ten aanzien van de begrotingsuitvoering, waar het eigenlijk om hoort te gaan, luidt uw oordeel positief. Ik citeer:

"op basis van de eerste UR constateert het CAft dat de realisatie van het Land in enge zin in het eerste kwartaal van 2019 in lijn is met de begroting".

GOBIERNO DI ARUBA

Minister di Finansa,
Asuntunan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

Met andere woorden: er is enerzijds een Landsbegroting 2019, voorzien van een positief oordeel van het CAft, maar waarop het CAft telkens terug lijkt te willen komen met de niet nader onderbouwde bewering dat aanbevelingen over de begrotingsopstelling niet opgevolgd worden. Hierin zit de tegenstrijdigheid. De begroting werd eerder goedgevonden en dus vastgesteld conform de in de LAft opgenomen procedure, gevolgd door uitvoering ervan. Het lijkt er echter op dat het CAft, diezelfde begroting bij de daaropvolgende uitvoering daarna toch in twijfel wil trekken.

Hier komt bij dat het enige aandachtspunt voortvloeiend uit uw advies aangaande UR1-2019 betref de stijgende zorgkosten bij de AZV, waarop ik in mijn reactie aangaf dat een beleids-doorlichting zou worden opgestart en ten aanzien waarvan verder in dit schrijven de meest actuele informatie opgenomen is. Desalniettemin, kiest het CAft ervoor om direct te escaleren naar artikel 11, vijfde lid, van lid 5 de LAft en mij te verwijten dat de aanbevelingen van het CAft niet worden opgevolgd.

Onnodig escaleren: artikel III.6 protocol jo. art 9 LAft

Ik herinner u gaarne eraan dat het CAft een adviesorgaan van de regering van Aruba is. Adviezen, aanbevelingen en andere schriftelijke bescheiden die bestemd zijn voor de regering van Aruba, dienen dan ook in ieder geval eerst de bevoegde organen van de regering van Aruba te hebben bereikt, voordat tot openbare bekendmaking ervan, voor zover dit overigens wettelijk mogelijk is, wordt overgegaan.

In februari van dit jaar hebben we met elkaar afgesproken om onze onderlinge communicatie en informatievoorziening beter met elkaar af te stemmen. Daarom kan ik mij voorstellen dat u andere wegen had bewandeld om aanvullende informatie te verkrijgen. Teleurstellend is, dat uw College alweer kiest om onnodig te escaleren, terwijl nog opties openstonden, zoals:

- in gesprek treden met het Land (overigens heeft het CAft het reguliere juni-bezoek plotseling eenzijdig afgelast)
- een artikel 8 LAft-consultatie uitvoeren.

Voor het overige wens ik te verwijzen naar punt III.6 van het protocol, waarbij te zijner tijd zeker rekening zou moeten worden gehouden met dit punt.

Opvolgen aanbevelingen

Ik deel uw oordeel niet dat het Land niet voornemens is om een aantal van de aanbevelingen van het CAft op te volgen. Aanbevelingen 5 en 6 zijn reeds opgevolgd, en voor wat betreft aanbeveling 1 tot en met 4 is in vier verschillende brieven mijnerzijds al vermeld in hoeverre met die aanbevelingen van het CAft rekening is gehouden. Ik verwijs daarvoor naar mijn brieven van 7 juni 2019 BMFEC/4573/ig, 17 april 2019 MINFEC/19/4300, 8 maart 2019 MINFEC-19/4022 en van 21 februari 2019 MINFEC 3915. Kortom het Land heeft als volgt rekening gehouden met de verleende aanbevelingen:

Opvolging aanbeveling 1 tot en met 4 betreffende de personeelslastennorm

In het protocol is afgesproken dat de personeelslasten van het Land in 2019 maximaal AWG 479 miljoen bedragen, en in de jaren erna een nominale daling moeten blijven vertonen. Het bedrag van AWG 479 miljoen stond op dat moment in de ontwerp-begroting 2019 van de ministeries van het Land Aruba voor het dienstjaar 2019 opgenomen als personeelslasten, waarbij het in feite ging

Minister di Finansa,
Asuntunan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

GOBIERNO DI ARUBA

om de personeelslasten van het Land en het door het Land bekostigde openbaar onderwijs. Dit stond ook zo vermeld in het BVP. Met andere woorden (en zoals in eerdere brieven al is vermeld), het Interim Begrotingsfonds Sociaal Crisisplan (IBSCP) (uit aanbeveling 1) valt buiten het kader van de personeelslastennorm.

Volledigheidshalve zij nogmaals bericht dat de voeding van de lopende begroting van het IBSCP afkomstig is van de begroting van het Land voor het dienstjaar 2018. Over dat dienstjaar is het protocol van 2015 en de LAft van toepassing. In het protocol van november 2018 zijn afspraken voor de toekomst over personeelslastennorm vastgelegd, namelijk vanaf het begrotingsjaar 2019 tot en met 2021. Met andere woorden, het CAft heeft een interpretatie van de personeelslastennorm aan de rijksministerraad voorgelegd, die door het Land ten stelligste wordt bestreden. Het CAft heeft echter niet deelgenomen aan de onderhandelingen die geleid hebben tot het protocol en is ook geen partij bij dat protocol. Dit betekent dat het CAft de interpretatie van het begrip "personeelslasten" dient te volgen zoals die door de partijen bij het protocol is afgesproken.

Ondanks dat het IBSCP buiten de personeelslastennorm valt, heb ik uit hoofde van art. 5 van het IBSCP en bestuurlijke transparantie, met u afgesproken, dat het CAft de voortgangsrapportages, inclusief bestedingsoverzichten, van het IBSCP zou ontvangen (uw aanbeveling 2). In dat kader heeft het CAft de voortgangsrapportage tot en met het 1ste kwartaal van het IBSCP via uw secretariaat op 16 april 2019 ontvangen. Het CAft is dus geïnformeerd over de voortgang van de IBSCP, terwijl deze rapportage eveneens naar de Staten wordt gezonden.

Uw kritiek over het BVP wordt onderkend en gedeeld. Het is geen onbekend gegeven dat het BVP onder een extreem hoge druk tijdens onderhandelingen is ontstaan. Deze druk heeft ook negatieve gevolgen gehad voor de kwaliteit ervan. Zelfs toen het Land die negatieve gevolgen wilde inperken door zich op haar adviesorgaan CAft te beroepen, heeft het Land nul op het rekest gekregen. In de tussentijd is besloten om het BVP zodanig aan te passen, dat er sprake is van meer beheersing en het kunnen projecteren van de mate dat de personeelslastennorm behaald wordt. Naar verwachting zal dit product in UR 2-2019 gepresenteerd worden (uw aanbeveling 3).

Voorts verzocht u mij om opnieuw met Nederland te onderhandelen over aanpassing van de reikwijdte van de norm (uw aanbeveling 4). Zoals reeds vermeld, is de reikwijdte van de afgesproken norm voor de landen helder.

Samenvattend: uw aanbevelingen 1 en 4 vallen buiten het kader van de afgesproken norm tussen de landen. Aanbeveling 2 is opgevolgd door het opsturen van de 1ste reeks voortgangsrapportages van het IBSCP op 16 april 2019. Vervolgens is ook gehoor gegeven aan aanbeveling 3, wat in UR 2-2019 voor het eerst gepresenteerd zal worden.

Opvolging aanbeveling 5 inzake een integraal belastinghervormingsplan

Alhoewel het Land in eerdere brieven en verschillende (technische) vergaderingen deze informatie al aan het CAft heeft verschaft, zal in de UR 2-2019 dit meerjarig integraal plan als bijlage worden gevoegd. Hiermee wordt ook (volledig) gehoor gegeven aan uw aanbeveling.

Minister di Finansa,
Asuntonan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

GOBIERNO DI ARUBA

Opvolging van aanbeveling 6 aangaande stijgende zorgkosten bij AZV

Naast het laten uitvoeren van een beleidsdoorlichting, zijn gesprekken gevoerd met het Uitvoeringsorgaan van de AZV (UOAZV). Het UOAZV heeft aangegeven dat er instrumenten zijn ingezet om de kosten te beheersen, zoals o.a. lumpsumafspraken met zorgaanbieders, plafondafspraken met specialisten en prijsafspraken met apothekers en buitenlandse zorgaanbieders. Verder zal een uitvoerige beleidsdoorlichting beter inzicht verschaffen in de stijgende zorgkosten.

Voor de korte termijn is evenwel ten aanzien van het te verwachten financieel resultaat over 2019 van de AZV relevant dat uit recente gesprekken met het UO AZV en uit de ontvangstenrealisatie tot en met mei 2019 is gebleken dat de projecties voor het tweede kwartaal een meer gunstige ontwikkeling tonen v.w.b. de AZV-premies en de BAZV. Dit vloeit voort, zoals eerder gezegd, uit de realisatiecijfers tot en met de maand mei 2019. Vergeleken met dezelfde periode vorig jaar stijgen de AZV-premies met 13%. Hierdoor wordt de projectie zodanig, dat de eerder door het UOAZV verzochte landsbijdrage behoorlijk minder zal zijn. Kortom, lijkt op dit moment de afgesproken norm van - 0.5% bbp volgens het protocol, niet in gevaar te komen. Als laatst verzoekt uw College om inzage te krijgen in de ontwikkeling van de zorgkosten. Het is voor het eerst dat uw College dit direct aan het Land verzoekt, terwijl deze informatie op basis van artikel 8 LAft sinds jaar en dag door de AZV zelf aan uw College wordt overgelegd. Uit navraag bij het UOAZV blijkt dat het UOAZV en het CAft ongeveer 1 à 2 keer per jaar samenkomen, waarbij thema's als jaarverslag, begroting en soms maandrapportages AZV de revue passeren. De laatste maandrapportage die met het CAft is gedeeld is maart 2019, die overigens ook gebruikt is voor de invulling van informatie voor de UR 1-2019. Het is zelfs meerdere malen voortgekomen dat uw College eerder updates ontving over de ontwikkeling van de zorgkosten dan het Land. De vraag luidt dus waarom uw College voortaan twee keer dezelfde informatie wenst te ontvangen. Dit lijkt niet erg efficiënt, tenzij uw College voortaan niet verder in gesprek wenst te treden met de AZV, maar alleen met het Land.

Conclusie

Wegens het ontbreken van een formeel, dat wil zeggen in artikel 14, tweede lid, van de LAft vastgelegde begrotingsnorm voor 2019 kan de procedure voor de beoordeling en uitvoering van begrotingen zoals voorzien in de LAft niet toegepast worden. Er bestaat momenteel dus geen juridische grondslag voor een advies op basis van artikel 11, vierde lid, een bericht op basis van artikel 11, vijfde lid, of een advies op basis van artikel 17, achtste lid, in samenhang met artikel 11, vierde en vijfde lid, van de LAft. Voor toepassing van deze bevoegdheden is een deugdelijke wettelijke grondslag vereist in de vorm van actuele wettelijke begrotingsnormen. Het protocol is daarvoor niet voldoende. Dit betekent dat ook artikel 12 van de LAft, inhoudende escalatie naar de rijksministerraad, niet toegepast kan worden.

Ik benadruk dat de regering van Aruba zich houdt aan het protocol. In dat kader heeft zij de begroting van het Land voor het dienstjaar 2019 opgesteld met inachtneming van de voor 2019 afgesproken begrotingsnorm. Het CAft is betrokken geweest bij de totstandkoming van die begroting overeenkomstig de artikelen 10 en 11 van de LAft. Voorts heeft de regering bij de Staten een wetsontwerp ingediend ter vastlegging van de begrotingsnormen voor 2019, 2020 en 2021.

Minister di Finansa,
Asuntonan Economico y Cultura

L.G.Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900
Fax. (297) 528 7538

GOBIERNO DI ARUBA

Dat de Staten vervolgens dit ontwerp hebben aangegrepen om bij amendement in de LAft ingrijpende wijzigingen door te voeren ten aanzien van de positie en de bevoegdheden van het CAft is iets dat de regering van Aruba staatsrechtelijk gezien niet kan worden verweten. De bekrachtiging van het door de regering ingediende en nadien door de Staten geamendeerde wetsontwerp vormt thans onderwerp van discussie tussen de regeringen van Aruba en Nederland overeenkomstig punt III van het protocol. Totdat hierover uitsluitel is verkregen, dient het CAft haar taken binnen het wettelijke kader zoals hierboven beschreven, uit te voeren.

De communicatie van het CAft richting mij is nog altijd niet goed. Als gevolg hiervan hebben anderen dan de betrokken regeringsorganen van Aruba eerder dan die regeringsorganen zelf – waaronder ook ik – kennis kunnen nemen van een aan de regering van Aruba gericht schrijven met informatie van gevoelige aard.

Het oordeel van het CAft over de bevindingen van UR 1-2019 was positief. Voor wat betreft de collectieve sector heeft het CAft het Land erop geattendeerd dat aandacht diende te worden besteed aan de stijgende zorgkosten bij AZV. Dit is reeds door het Land aangepakt. Van de 6 verleende aanbevelingen heeft Land aan 4 aanbevelingen gehoor geven. De overige 2 vallen buiten de afspraken tussen de twee landen zoals neergelegd in het protocol.

De minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R. van der ...'.

cc De Staten van Aruba
De Minister-President
Directie Financiën